

6. АВТОРСЬКІ ПРОГРАМИ ТА ПРОЄКТИ

Ольга Петрівна Кравчук,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
відділу дидактики Інституту педагогіки
НАПН України,
м. Київ, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0634-8492>

УДК 37.013.8

КАРАНТИННІ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ДИДАКТИЧНІ РОЗДУМИ (без претензії на оригінальність, інноваційність, системність і класичність)

Анотація.

Нестандартизовані дописи-роздуми з наведенням реальних фактів про еколого-економічний стан суспільства та місце людини і Бога в розвитку середовища життєдіяльності. У статті-звіті-роздумі висловлено думку про те, що здорове (якісне) життя не є усвідомленою цінністю в нинішньому українському соціумі. Хоча залишаються поки що відкритими деякі питання. Яким же має бути зміст еколого-економічного навчання в закладах загальної середньої освіти? Які педагогічні технології найбільш ефективні для створення екологічно безпечного середовища, у якому кожен є запорукою спільної благості? Авторка впевнена, що потрібно дякувати Богу за той прекрасний світ, в якому живе людина на планеті Земля і брати на себе відповідальність за небезпечні екологічні ситуації, що створюються на тлі невігластва та виправляти їх фахово! Необхідно зупинити війну! Потрібно жити, а не мріяти про життя!

Ключові слова: Бог; відповідальність; профільна освіта; екологічна безпека; економічна доцільність; духовність; фахова майстерність учителя.

У складних епідеміологічних (всезагальний карантин) та небезпечно невизначених соціально-політичних умовах розвитку суспільства й освітнього простору України (ускладнених ситуацією на Сході країни) працюємо над плановим науководослідним завданням, що пов'язане з технологічним забезпеченням і реалізацією профільної освіти за еколого-економічним спрямуванням. Ми вимушені переживати про необхідність щотижневого звітування за результати науково-дослідної діяльності. На тлі цієї стресової ситуації виникла стаття-звіт-роздум.

29 березня 2020 р.

Неділя. Прекрасний день! Сонце, спів пташок, пробуджена земля, вітер вшух... Хочеться жити, співати хвалу Творцю! На думку прийшли сильні, сповнені енергії слова Лесі Українки: «Хочу жити! – Геть думи сумні!»

Церква в селі недільну службу не править, але ж сама природа співає і надихає: «Слава Богу за все!» І яке ж це диво бути серед життя!!! Як же мені пощастило!!!

Опановую науку сільського побуту. І тут мені Бог посилає допомогу: зранку на мою цілинну

ділянку приїхав місцевий фермер – він заволочив п'ять соток землі та дав цінну пораду щодо викорчовування ясенця. Його дружина викликала мене терміново до себе і видала мені важкий пакет з цибулею-кущовкою, коментуючи: «Необхідно сьогодні її висадити!».

Телефонує батько з настановами полоскати ніс та ротову порожнину сольовим розчином і не виходити на вулицю. Ці поради та нагадування про безпеку псують благосний настрій.

Потім спілкуюся телефоном з колегами. Виявляється, що окрім основної наукової діяльності (а це розділ планової монографії та посібника – і весь час, тобто цілодобово, паралельно з фізичною роботою, голова працює над науковим завданням) нам необхідно підтримувати форум, що присвячений самоосвіті вчителів, які зараз працюють з учнями в дистанційному режимі.

Де ж я візьму Інтернет??? – власний вихід із ситуації відсутній – не заробила я на нього (підключення коштує 1500 грн, а ще необхідно додати щомісячну плату... – сумна історія). Бібліотеки і заклади загальної середньої освіти (ЗЗСО) – де за звичай я користувалася всесвітньою

павутинкою – зараз працюють у карантинному режимі. У приватні оселі також не підеш... До речі – багато людей зараз захворіли під психологічним негативним натиском новин, що іде з телевізійними трансляціями. Психосоматичні захворювання – це не той вірус, якого всі очікують, але ж багато й інших хвороб передається під час контакту з хворими – я також не бажаю наражатися на небезпеку!

У суспільстві в момент колективної загрози мають працювати механізми, що сприяють зміцненню імунітету, покращенню якості середовища існування, але цього не відбувається. І новини транслюють не про нас і не для нас. Справжні новини в такі лихоліття – це новини, в яких розповідають про те, що робиться в населеному пункті проживання: скільки дітей народилося, у кого можна замовити якісні продукти харчування, скільки сміттєзвалищ розібрано, як виконуються програми розвитку ОТГ, скільки витрачено на дезинфекцію установ, парадних багатоповерхівок і вулиць, як працює водогін і яка якість води в ньому, що робиться для забезпечення мешканців чистою питною водою тощо. Сьогодні мобільними реально є не ті, у кого є зв'язок (хоча це також важливо), а ті, в кого є засоби пересування!

Розбираю та впорядковую інформацію на робочій «флешці». Натрапила на поему Івана Франка «Мойсей» (див. на сайті: diasporiana.org.ua). Перший рядок передмови автора до твору: «Народе мій, замучений, розбитий...». Мабуть до нас звертається... А далі: «Невже задармо стільки сердець горіло До тебе найсвятішою любов'ю, Тобі офіруючи душу й тіло?» Як сумно ...Але Іван Франко вірить «в силу духа І в день воскресний» повстання українського народу.

Поета не коментуватиму – не компетентна я для цього. Але його віра, його твір і його жага життя – так потрібні зараз нашому народу. І я вдячна, що сьогодні він про це зі мною поговорив. Ми гідні жити натхненно, в любові, мирі та злагоді! Але для цього маємо повноцінно жити і дякувати Богу за нього. Просто необхідно зробити цей вибір – і слідувати йому, не зважаючи на жодні перепони.

День добіг глибокої ночі. Пошити марлеву пов'язку на обличчя не встигла, а отже, до магазину завтра не потраплю...

Скоро новий день. За справами, навіть, не встигла сісти і спокійно, насолоджуючись моментом, випити справжнього молока... На жаль, у мене сьогодні не вийшло цибулю відправити на грядки – ледь встигла до заходу сонця зробити невідкладні побутові справи та двір підготувати (вночі ще холодно).

Слава Богу – я жива! Багато сьогодні зроблено...

30 березня 2020 року

Понеділок. Сьогодні Теплий Олекса, але з ранку в повітрі відчувається північний холод. Про-

кинулася – обійшла власні «володіння». Пила чай – на вулиці було чути роботу мотора (може трактор, а може і гелікоптер). Шум вщух – надзвичайно приємний стан бадьорості та затишку на початку робочого тижня. Але ж... у повітрі з'явився неприємний присмак якоїсь хімічної речовини. Чому не заборонять повітряну хімічну обробку землі? Скільки людей після вдихання отруєного повітря відчують задуху? У скількох піде алергічна реакція? ... Ворог серед нас! Це безвідповідальність та екологічне невігластво! Злодія не покарають за масовий негативний вплив (як не висловлюються претензії до американців з питання злодійського поширення коларадського жука та різних агресивних рослин, що знищують нашу флору і фауну, як не покарають винних у нинішній загрозі від вірусу, що створено в хімічній «лабораторії смерті» – і таких прикладів надзвичайно багато) – злодіїв на рівні дипломатичного компромісу не прийнято викривати. Тим самим створюється ситуація системного приниження народу України, що стає хронічною загрозою для існування нашої країни та її громадян... І ніхто на місцевого «виродка» також не поскаржиться. А як поскаржитися? І кому? Я не бачила хто біду робить. У мене відсутні докази за показниками контролю якості повітря, що в XXI ст. можна було б організувати в кожному сільському поселенні.

На жаль, здорове (якісне) життя не є усвідомленою цінністю в нинішньому українському суспільстві. Іноді здається, що я одна прагну жити в здоровому середовищі. Сьогодні цінність життя оцінюють у показниках економічної рентабельності, які визначають вигоди для вузького (часто бездуховного) прошарку населення. І не розумію: невже вони не розуміють, що, таким чином, ці злодії є тими, хто знищує своїх же нащадків?

Так я знову вернулася з небес благоді на нашу грішну землю. Яким же має бути зміст еколого-економічної освіти в закладах загальної середньої освіти? Які педагогічні технології більш ефективні для створення екологічно безпечного середовища, в якому кожен є запорукою спільної благоді?

31 березня 2020 року

Віторок. Після ознайомлення зі змістом листа від ученого секретаря Інституту педагогіки НАПН України вирішила використати власний «адміністративний» ресурс і через вищі інстанції отримати доступ до Інтернету в школі. Після перемовин і консультацій з юристами мені порадили скористатися безкоштовним безпроводним включенням на території школи, але не в приміщенні. Не можуть вони в цій нестабільній ситуації допомогти (і я їх розумію) незважаючи, що ми б не наражали нікого на небезпеку (я вже більше 14 днів на дистанції від людей). Усі бояться, що будь-яка дія може призвести до адміністративних

санкцій або звільнення (у наші часи це означає голодне або холодне існування).

У холодний сніговий день на вулиці не попрацюєш (мені ж потрібно не розважатися...). Але в мене ще і відсутнє відповідне обладнання...

Отже, не очікуючи п'ятниці (звітного дня) звіт про дистанційну наукову діяльність в умовах карантину сформулювала лаконічно (у форматі смс-повідомлення) і надіслала завідувачці та всім науковим співробітникам відділу дидактики:

«Шановні колеги! Я ознайомилася зі змістом листа Л. Калініної. Інформую-Звітую: 1) у мене відсутня можливість працювати онлайн; 2) обладнанням для створення тематичних відео Інститут не забезпечив (а деяким учителям видані персональні ноутбуки); 3) на цей момент працюю над плановою темою, укріплюю власний імунітет, борюся з масовими психотичними путами. Бажаю всім міцного здоров'я!»

За цією штучно створеною ззовні колотнечею душі та розуму можливо подумати, що я більше нічого і не робила – але ж весь час мозок шукає смисли і, на жаль, доводиться працювати здебільшого «в холосту», бо відсутні смисли духовні, особистісні, суспільно значущі в більшості умов і обставин, що нам сьогодні нав'язують!

Але ж кожного дня мені Бог показує, що ми – різні, і що я йому потрібна тут – на Землі. От і сьогодні зранку, почувши про сильне похолодання і морозний тиждень, добрі люди допомогли з опаленням і в моєму помешканні зараз тепло і затишно. Не знаю коли я зможу цим людям віддячити, але буду молитися, щоб і в них було здоров'я, щоб Бог посилав свою допомогу, як і мені її послав через них, щоб їхні нащадки були щасливими, щоб їхньому Роду не було переводу!

Слава Богу за все!

До речі, намагаюся вивчати культурну духовну спадщину – Псалтир Давида. Слухаю роз'яснення отця Олега Стеняєва. Коли б сьогодні, у час всезагального карантину, мене спитав хто з учителів, що я раджу зробити в напрямі самовдосконалення та розвитку фахової майстерності, тоді я могла би порадишити заспокоїтися та пошукати близькі до них духовні підвалини власної фаховості, критично подивитися на власну діяльність, уявивши себе учнем і саме з цього почати рефлексивний шлях власного фахового вдосконалення. Але ж без базової академічної та методичної освіти зрозуміти що саме не так – неможливо. То ж тим, хто купив оцінки у ЗВО (а це зараз «традиція») – необхідно просто почати вдосконалюватися і жити в любові та злагоді!!! Усі прагнуть поваги – але поважають за справи, відповідний спосіб життя тощо.

Квітень – 2020 рік

1 квітня 2020 року

Середа. Прекрасний зимовий ранок. Я працюю над методологічними принципами еколого-

економічного спрямування профільної освіти. Думки стрибають між тезою «це необхідно виконати» і питанням: «Чи можливо реалізувати принципово нову дидактичну модель освіти в старших класах?»

Знайшла здичавілу плантацію садової суниці. Викопала декілька розеток (дрібненькі такі... – але коріння довге). Витягла з них бур'яни. Розсадила в півлітрові стаканчики – подивимося що цього буде.

2 квітня 2020 року

Четвер. Пошила маску – вийшло добротно, але необхідно її вдосконалити – завтра сподіваюся пошити новий варіант. До речі, поки діти на канікулах – можна було б маленьким рукодільницям запропонувати пошити власний варіант захисної маски. Після карантину – зробити виставку виробів із майстер-класами від тих, хто отримає найбільше захопливих відгуків. Викласти запис на YouTube. А потім піти далі – запропонувати такий виріб в якості сувенірної продукції. Такий сувенір куплятимуть, тому що в нього є власна історія.

Продовжується сунична історія. Дозволили взяти інший сорт з іншої ділянки. Корінь у цих рослин гіллястий, міцний, та й розетка більша. Скористаюся порадою ведучої каналу «Во саду ли в огороде» (рос.) щодо вкорінення посадкового матеріалу суниці.

Відкриття дня: у різних сортів суниці – різна будова кореневої системи.

Як же хочеться жити! Яке ж життя земне ПРЕКРАСНЕ!!!

Слава Богу – кожен день мене радує і витягує зі штучних антилюдських жахів, що нав'язані зовні.

Слава Богу!!!

3 квітня 2020 року

П'ятниця. Коли ж весна порадує теплом? Такий сильний вітер я відчувала тільки на мисі Тарханкут. Там цей вітер знімав втому від спекотного сонця влітку (але ж рік я там не жила, щоб дійти висновку про особливості тамтешнього клімату). Я почала одягати легку хусточку, щоб захистити голову від вітрогону (не знаю чи правильно використала слово, але смисл такий: сильно дме вітер, можна сказати що це завірюха-суховій, тому що будь-яка волога з поверхні землі моментально уноситься в повітря).

4 квітня 2020 року

Субота. Схоже, що в мене розвивається депресивний стан. Ні фізично, а ні розумово не в змозі діяти. Надзвичайно швидко втомлююсь... Можливо це недостатність гемоглобіну та весняний авітаміноз так на мене діють... Але сьогодні в мене повне знестремлення. Нову маску так і не зшила. Трохи читала.

5 квітня 2020 року

Неділя. Гарний день. Але сили з'явилися вже під вечір. Познайомилася з цікавою фаховою роз-

мовою Т. Чернігівської з доктором філологічних наук Марією Дмитрівною Воєйковою (спеціалістом з дитячого мовлення) з теми «Здібність до освоєння мови» (див. відео на YouTube: програма «Ніч. Інтелект», ведуча Тетяна Чернігівська). Ще раз отримала підтвердження власного розуміння в тому, що в кожній сфері пізнання є невід'ємні складники – мова і мовлення. Створюючи зміст для вивчення основ наук у школі, ми маємо усвідомлювати (а для цього необхідно мати достатньо глибоку та ґрунтовну освіту), що цей складник виглядає як складна система понять, яка формується не на основі особистісного вполювання чи швидкоплинної політичної кон'юнктури. Вона створюється логікою пізнання в певній галузі знань і методологічним апаратом, що дав змогу систематизувати й узагальнити наукові знання. Отже, засвоєння наукового мовлення та дослідного інструментарію є невід'ємним складником на шляху формування компетентності в певній галузі наукового пізнання.

Мені потрібно в місто. Сил іти пішки немає. Продукти майже закінчилися. Та й у Храмі давно не була... А ще відро, в якому хотіла прати, покритлося іржею. Необхідно купити й інші предмети побуту. Необхідно багато чого, а грошей... Багато енергії мозок витрачає на вибір з необхідного найнеобхіднішого... Навіть якщо все буде куплено – як його принести без транспорту? Мої сусіди накидали фантиків від цукерок. Навіть не знаю – може зібрати ці фантики і принести їм зі словами: «Ви загубили?»

Але день був гарним. Дякую Богу!

6 квітня 2020 року

Понеділок. Працювала фізично і мізками. День виявився надзвичайно продуктивним.

7 квітня 2020 року

Вівторок. Мій День народження.

Зробила собі реальний вихідний. Приймала вітання та подарунки. Дуже приємно і затишно було від усіх – хто мене привітав. І день стояв ПРЯКРАСНИЙ!

Але і день народження виявився не без ложки дьогтю в діжці з медом. Я знаю, що той, хто став дьогтем, – це надзвичайно душевно хвора людина. На все Божа воля. Мабуть я маю і таке пройти.

8 квітня 2020 року

Середа. На вулиці знову вітер.

Розмірковую над термінами «еко-продукти» – «еко-продукція».

Чим більше працюю над плановим дослідженням – тим більш примарно бачу перспективу його позитивного розв'язання. Хоча, як на мене, зробити можна якісно і без значних капіталовкладень. Головні вкладення – це актуалізована потреба та свідомо воля вчителів стати провідниками нового змісту й особистісно і суспільно ціннісних освітніх результатів. Тут має спрацювати колективний розум.

Соціальні продукти харчування мають бути найякіснішими!!!

Сьогодні пошила вже майже шедевральну карантинну маску з баєчки і трохи за іншим принципом (квиток у місцеві магазинчики). Мені вона вже подобається: дуже приємна на дотик, та й малюнок на тканині веселий. На вечір з'явилося розуміння, що маркерами екологічної безпеки повсякденного життя є культура оброблення і вживання харчових продуктів, управність у застосуванні різних господарчих інструментів як електричних, так і механічних, вияв вміння аналізувати та корегувати гігієнічний стан найближчого середовища існування (це стосується тимчасових місць перебування, де екологічно культурна людина буде вимагати виконання гігієнічних правил тощо) і ще безліч більш-менш зрозумілих, але не завжди проявлених у суспільній і науковій рефлексії процесів і явищ якості та питань безпеки життя. Тобто зміст освіти за еколого-економічним спрямування має структуруватися на основі теорії та практики сучасного екологічно безпечного й економічно доцільного домогосподарства. Але ж саме таких комплексних людиноспрямованих досліджень не проводиться українськими вченими.

9 квітня 2020 року

Квітень «побіг». Ще не прийшло тепло, а вже третина весни минає. І дощів не було – вже засуха (так люди кажуть – та й я це бачу).

Четвер. Зранку в повітрі масляничний духмяний аромат квітування плодкових дерев. У великому місті цього відчути майже неможливо.

Прокинулася сьогодні з думкою, що у виразі «Практика сучасного екологічно безпечного й економічно доцільного домогосподарства» в жодному разі не можна міняти місцями змістові акценти: *по-перше*, це екологічна безпечність у будь-якому питанні життя (прояву і забезпечення); *по-друге*, економічна доцільність стає інструментом вибору з декількох можливих однакових за результатами впровадження варіантів екологічно безпечних дій; таким чином здійснюється ефективно та раціональне використання і реальне заощадження наявних ресурсів, а не скупі їх застосування. Але ні в якому випадку не навпаки!

Вдень отримала травму чола і носа. Були б нормальні часи – пішла б до травматолога. Зараз же іти в поліклініку, в якій були хворі на китайський вірус... не ризикну. Та й на таксі грошей немає, а транспорт не ходить. Удар був надзвичайно сильний, але ж Бог Милостивий і Ангел Охоронець сподіваюся, що біду відвели. Знаю, що найближчі три доби після такої «катастрофи» потрібен спокій і найменш рухливий режим.

10 квітня 2020 року

П'ятниця. Травма змінила (уповільнила) ритм життя і я свідомо не напружуюсь, що чогось не встигаю. Головне знати: «На все воля Божа!» Що

потрібно – буде виконано, а щось може і зовсім не потрібно виконувати.

Дуже приємно, що нам прийшла заробітна плата на картку, але можливість зняти гроші відсутня, а карткою в найближчих магазинах не розрахуватися. В одному магазині стоїть апарат, через який можна віддати готівку, але він не видає гроші. Аптечні препарати також десь потрібно взяти.

Якщо ми вже говоримо про доступність інтернет-магазинів та їх мобільність, тоді чому вони не представлені в цих терміналах. Тоді насправді було б можна говорити, що вони більш-менш можуть забезпечити людей. А то багатьом карантин диктує, що необхідно купити комп'ютерну техніку, оплатити підключення до Інтернету та придбати додаткові пристрої, щоб ним користуватися. Карантин як війна: кому біда – а кому мати рідна...

Не напружуючи мізки потрібно було все ж таки щось корисне зробити – вирішила трохи «причесати» виноградник, що росте на орендованому підвір'ї. І я щаслива від того, що життєвий шлях привів мене в сільську місцевість до цих добрих і чуйних людей, які мені дали свободу творчості в засвоєнні мистецтва спілкування з рослинним царством!!! Отже, я відправилася спілкуватися з найбагороднішою рослиною – виноградом. Мої теоретичні знання з формування виноградної лози швидко стали практичними. Виявилось, що все інтуїтивно зрозуміло. Думаю, я скоріше опаную «перукарство» у виноградній справі та в рослинництві, ніж це сталося з людьми.

P.S. Щоденник – це особиста справа. Фіксувати (та й ще з елементами рефлексії) мисленнєві дослідні процеси в онлайн-режимі – це завдання, що руйнує сам процес пізнання. Ми ж під час жування не фіксуємося на кожному слиновиділенні та інших дотичних до цього процесу діях організму. А тут – думка! Вона приходить і опрацьовується в різних контекстах відомого та невідомого (як не диво). Надиhaє на гіпотези або вмикає червоне світло... і ти розумієш, що шлях хибний або на певний момент ти не готовий його долати. Вона висвітлює слабкі місця наукового пізнання, пробуджує інтерес до побічних сфер буття та пошуку наукових результатів учених з інших напрямів. Ти захоплюєшся емоцією або думкою і можеш поринути в справжній тайфун смислів... І як же це все зафіксувати? Чи є ця фіксація метою твого власного наукового дослідження? Як тільки починаєш фіксувати – втрачається темп і глибина мислення. Втрачається енергетика дослідження.

Духовна людина, коли її життя насичене змістом і смислами, має зупинитися на подібні фіксації в моменти спочинку або крайньої потреби (як написання методичних рекомендацій, матеріалів до монографії тощо). Задоволення від такої фіксації можна отримати лише тоді, коли вона

склалася в певну структуру-образ. Коли вже є ідеї «рецептів».

Натхнення – штука примхлива! Пару разів його насильно зафіксуєш – зникне як золота рибка. І залишишся колективний «разум» з діркою не від кулі ворога-конкурента за життєвий простір, а від власного невігластва і комформності.

Комусь необхідно, щоб фахівці займалися непритаманними для них видами будь-якої діяльності. Комусь потрібно знищити науковість і класичність в науці. Але лише від фахівців залежить – у якому напрямі буде далі розвиватися та чи інша галузь знань, сфери виробництва і послуг, структура життєзабезпечення фізичних і духовних потреб особистості і колективу тощо.

Вас ще не дратує онлайн-життя? Це ж справжній ексгібіціонізм! Наскільки я проінформована, останнє є хворобою, а іноді проявом епатажної поведінки.

І про ГОЛОВНЕ: нам потрібна педагогіка нової доби – тоді ця доба точно настане! Згадаємо О. фон Бісмарка: «Ті, хто заощаджують на школах – будуватимуть тюрми». Я не знаю скільки коштує забезпечення злодія в тюрмі, але ж воно не безкоштовне! Я не знаю, скільки коштує утримання одного учня в початковій/основній/профільній школі, але ж це НАШІ діти! **Вони будуть те життя, якому ми їх навчили.**

Необхідно зупинити війну! Жити, а не мріяти про життя!

Будьмо здорові!

Kravchuk Olha. Quarantine Environmental and Economic Didactic Thoughts.

Summary.

In complex epidemiological (universal quarantine) and dangerously uncertain socio-political conditions for the society and educational space of Ukraine development (complicated by the war in the East of Ukraine) we are working on a planned research task related to technological support and implementation of specialized education in environmental and economic direction, and are forced to worry about the need for weekly reporting on the results of research activities.

Non-standardized diary research reflections based on the real facts of life about the ecological and economic society conditions and the place of man and God in the development of the living environment. In the article-report-reflections, the idea is that a healthy (qualitative) life is not a conscious value in the current Ukrainian society. Since final educational standards for teaching in a specialized school and pedagogical technologies for their implementation have not been determined, the question remains open: what should be the content of environmental and economic education in institutions of general secondary education? And which pedagogical technologies are the most effective for creating an environmentally safe environment in which everyone is the guarantor of universal stability and goodness. The

author is sure that: 1) we need to thank God for that beautiful world in which people live on planet Earth, and take responsibility for the dangerous environmental situations that appear on the basis of ignorance, and correct them professionally; 2) we need to stop the war! Need to live, not dream of life!!!

Key words: God; responsibility; specialized training; environmental safety; economic efficiency and soundness; spirituality; teacher's professional mastery.

Кравчук О.П. Карантинные эколого-экономические дидактические раздумья.

Аннотация.

Нестандартизированные дневниковые исследовательские раздумья с опорой на реальные факты жизни об эколого-экономическом состоянии общества и месте человека и Бога в развитии среды жизнедеятельности. В статье-отчете-размышлениях озвучивается мысль про то, что здоровая (качественная) жизнь не является осознанной ценностью в теперешнем украинском социуме.

Поскольку не определены окончательные образовательные стандарты обучения в профильной школе и педагогические технологии их реализации, остаются открытыми некоторые вопросы. Каким же должно быть содержание эколого-экономического обучения в учреждениях общего среднего образования? Какие педагогические технологии наиболее эффективны для создания экологически безопасной среды, в которой каждый является гарантом всеобщей стабильности и благодати. Автор уверен, что нужно благодарить Бога за тот прекрасный мир, в котором живет человек на планете Земля, и брать на себя ответственность за опасные экологические ситуации, которые появляются на основе невежества, и исправлять их профессионально. Нужно остановить войну! Нужно жить, а не мечтать о жизни!

Ключевые слова: Бог; ответственность; профильное обучение; экологическая безопасность; экономическая эффективность и обоснованность; духовность; профессиональное мастерство учителя.

Стаття надійшла до редколегії 11 травня 2020 року

